

JEDENAŚCIE LAT WIĘZIENIA ZA WSPIERANIE Kobiet

MARATON
PISANIA
LISTÓW

AMNESTY
INTERNATIONAL

Manahel
al-Otaibi,
Arabia
Saudyjska

MARATON PISANIA LISTÓW

PONAD 20 LAT PISANIA LISTÓW,
KTÓRE ZMIENIAJĄ ŻYCIE

Efekty mogą być zdumiewające, gdy choćby garstka ludzi łączy się, aby komuś pomóc. Dwadzieścia lat temu w Polsce mała grupa aktywistów i aktywistek przeprowadziła 24-godzinny maraton pisania listów. W ciągu następnych lat inicjatywa zyskała popularność. Dziś Maraton Pisania Listów (znany też jako *Write for Rights*) jest największym na świecie wydarzeniem dotyczącym praw człowieka.

Ludzie na całym świecie wykorzystują potęgę swoich słów, by pokazać, że szerokość geograficzna nie jest żadną przeszkodą dla solidarności. W 1991 roku napisano 2326 listów, a w roku 2023 akcja przyniosła 6 milionów listów, tweetów, podpisów pod petycjami i innych działań. Tylko w 2023 roku ponad 1,4 miliona osób zaangażowało się w aktywności edukacyjne dotyczące praw człowieka. Na przestrzeni lat uczestnicy Maratonu wspólnie pomogli zmienić życie ponad 100 osób, przyczyniając się do uwolnienia aktywistów i aktywistek z aresztów, zapewnienia sprawiedliwości tym, których prawa zostały naruszone, i ochrony osób, które opowiadają się za zmianami. W ten sposób pokazujemy wspólnie, że gdy chodzi o solidarność, granice nie istnieją!

Cel tegorocznej kampanii to wsparcie dziewięciu osób z całego świata, których prawa człowieka zostały naruszone. W niektórych przypadkach odpowiedzialne za to są rządy, w innych policja lub wielkie korporacje. Osoby te są prześladowane za to, kim są, lub dlatego, że korzystały ze swoich praw. Razem możemy zawalczyć o ich prawa. Za pośrednictwem Maratonu Pisania Listów otrzymają indywidualne wyrazy solidarności od tysięcy ludzi z całego świata. Zarówno adresaci tej korespondencji, jak i ich rodziny dowiedzą się w ten sposób, że informacje na ich temat są podawane do wiadomości publicznej i świat o nich nie zapomina. A pisząc bezpośrednio do władz i żądając podjęcia natychmiastowych działań w celu zaradzenia niesprawiedliwości, możemy stworzyć bardziej sprawiedliwy i równy świat, w którym prawa człowieka będą przestrzegane.

Osoby i grupy, które były bohaterami bohaterkami kampanii w poprzednich latach, zauważają znaczenie tych działań i często opisują siłę czerpaną ze świadomości, że tak wielu ludziom na nich zależy.

Pod wpływem akcji często następuje zauważalna zmiana w sposobie traktowania tych osób oraz innych ludzi lub grup postawionych w podobnej sytuacji przez władze ich krajów. Zarzuty bywają wycofane, a poszkodowani zwalniani z aresztów. Wprowadza się nowe prawa lub regulacje dotyczące niesprawiedliwości, a ludzie traktowani są bardziej humanitarnie.

„Głęboko wierzę, że kampania w mojej sprawie utrzymała mnie przy życiu. To właśnie wiedza o tym, że tam jesteście, powstrzymała ich przed zabiciem mnie”

Jani Silva, obrończyni środowiska naturalnego, 2021 r.

ZANIM ZACZNIESZ

Zawarte w scenariuszu propozycje aktywności w ramach edukacji praw człowieka można wykonać w różnych miejscach i okolicznościach: w sali lekcyjnej, podczas spotkania rodziny lub lokalnej społeczności, w grupie przyjaciół bądź na warsztatach aktywistycznych. Zaproponowane w materiale ćwiczenia można przeprowadzić zarówno na żywo, jak i online. Dostosuj je do potrzeb biorących w nich udział osób i okoliczności, w których działasz.

Weź pod uwagę poziom wiedzy uczestników i uczestniczek na temat poruszanych zagadnień oraz liczebność grupy. Zastanów się, jak zorganizować warsztaty, by umożliwić zaangażowanym w nie osobom w pełni aktywny udział; zadbaj o sprzyjającą temu przestrzeń, przeanalizuj wcześniej możliwe trudności i ograniczenia. Jeśli uczestnicy i uczestniczki zajęć zdecydują się na podjęcie akcji w obronie bohatera bądź bohaterki Maratonu Pisania Listów, przeprowadźcie analizę ryzyka takiego działania i zadbajcie o swoje bezpieczeństwo. Zaproponowane w materiale aktywności przygotowano na podstawie metodologii aktywnego uczestnictwa – osoby uczestniczące w zajęciach nie są jedynie biernymi odbiorcami i odbiorczyniami prezentowanych informacji, lecz samodzielnie badają, analizują i kwestionują zagadnienia dotyczące praw człowieka ilustrowane przez historie bohaterów i bohaterek tegorocznego Maratonu Pisania Listów oraz podejmują dyskusję na poruszane tematy. Takie podejście do edukacji praw człowieka na warsztatach sprawia, że uczestnicy i uczestniczki:

- rozwijają wiedzę o prawach człowieka, kluczowe umiejętności umożliwiające reagowanie na naruszenia tych praw, a także postawy i wartości wzmacniające ich poszanowanie;
- mogą zaprezentować swoje opinie i zadawać pytania, co prowadzi do głębszego zrozumienia omawianych zagadnień;
- kontrolują własny proces uczenia się, wykonują ćwiczenia i biorą udział w aktywnościach, uwzględniając swoje zainteresowania, możliwości, obawy;
- mają przestrzeń do wyrażania swoich emocji i refleksji na temat własnej postawy.

© Valerie Miric

Maraton Pisania Listów w Czechach w 2023 r.

Przeczytaj o osobach, w imieniu których walczymy:

<https://maraton.amnesty.org/pl/>.

Skontaktuj się z nami:

www.amnesty.org.pl.

Wyślij wyrazy poparcia na Twitterze do @AmnestyPL, używając hasztagu #W4R24.

Jeśli chcesz dowiedzieć się więcej na temat metodologii aktywnego uczestnictwa, sięgnij do naszej publikacji *Poradnik facylitatorów i facylitatorek. Przewodnik aktywnego uczestnictwa w edukacji praw człowieka, którą znajdziesz tutaj.*

Amnesty International oferuje również bogaty wybór kursów edukacyjnych online na platformie Akademia Praw Człowieka Amnesty. Znajdziesz tam wysokiej jakości bezpłatne kursy e-learningowe, które umożliwiają samodzielną naukę za pomocą komputera bądź innego urządzenia mobilnego podłączonego do internetu. Zacznij swoją przygodę z Akademią Praw Człowieka Amnesty od kursu *Wprowadzenie do praw człowieka: wprowadzenie-do-praw-czlowieka*. <https://academy.amnesty.org/learn/course/internal/view/elearning/206/wprowadzenie-do-praw-czlowieka>.

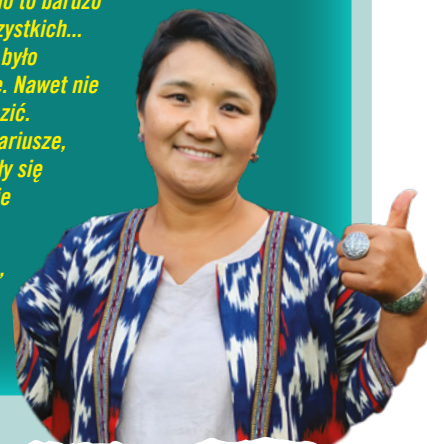
TWOJE SŁOWA MAJĄ MOC

OBROŃCZYNI PRAW CZŁOWIEKA UNIEWINNIONA

Rita Karasartova jest obrończynią praw człowieka i ekspertką w dziedzinie zarządzania obywatelskiego. Poświęciła ponad dekadę swojego życia na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej niezależnych porad prawnych i pomaganie tym, których prawa zostały naruszone przez skorumpowany i niesprawiedliwy system prawny. Wraz z 26 innymi osobami Rita została aresztowana za wyrażenie sprzeciwu wobec nowej umowy granicznej, przekazującej Uzbekistanowi kontrolę nad kirgiskim zbiornikiem wody słodkiej. Czternastego czerwca 2024 roku Rita i co najmniej 21 innych oskarżonych zostali oczyszczeni z zarzutu próby „siłowego obalenia rządu”, za co groziła im kara do 15 lat pozbawienia wolności.

„Chciałabym wyrazić moją ogromną, ogromną wdzięczność... Wasze działania w odpowiednim czasie – podpisy pod petycjami i ogromna liczba listów, które trafiły do sądu, do prokuratury – to wszystko miało bardzo dużą moc. W rzeczywistości było to bardzo wzmacniające dla nas wszystkich... Oczywiście uniewinnienie było całkowicie nieoczekiwane. Nawet nie wiem, jak to sobie wyobrazić. Rozważaliśmy różne scenariusze, różne możliwości pojawiały się w naszych głowach, ale nie sądziliśmy, że wszyscy zostaniemy uniewinnieni! Dziękuję Wam wszystkim”

Rita Karasartova
z Kirgistanu.

© Zbiory prywatne

„Czuję ogromną ulgę i dziękuję za niesamowitą kampanię Maratonu Pisania Listów. Jestem dozgonnie wdzięczna. To tak, jakby ogromny ciężar został zdjęty z moich barków. Czytając wszystkie listy i kartki, poczułam się kochana i doceniona”

Cecillia Chimbiri z Zimbabwe.

DZIAŁACZKI OPOZYCJI UWOLNIONE

Działaczki opozycji Cecillia Chimbiri, Joanah Mamombe i Netsai Marova zostały uprowadzone, były torturowane i uwięzione po udziale w proteście w Zimbabwe. Oskarżono je o „rozpowszechnianie fałszywych informacji” i „utrudnianie działania wymiaru sprawiedliwości”. Netsai uciekła wtedy z Zimbabwe. Po zakończeniu Maratonu Pisania Listów w 2022 r. Cecillia i Joanah zostały uniewinnione przez Sąd Najwyższy.

© Amnesty International Togo

Osoby wspierające
Amnesty w Holandii
(dalej po lewej) i Togo
(po lewej) podczas
Maratonu Pisania Listów
w 2023 r.

O PRAWACH CZŁOWIEKA

Prawa człowieka są podstawowymi swobodami i gwarancjami przysługującymi każdemu z nas. Bazują na godności, równości oraz wzajemnym szacunku, niezależnie od wieku ludzi, ich narodowości, płci, pochodzenia, wyznawanej religii czy światopoglądu. Zgodnie z nimi masz prawo być traktowany... traktowana sprawiedliwie, tak samo jak wszyscy inni, oraz swobodnie decydować o własnym życiu. Prawa człowieka są uniwersalne (przysługują nam wszystkim, każdemu człowiekowi na świecie), niezbywalne (nie mogą zostać nam odebrane), a także niepodzielne i współzależne (wszystkie są ze sobą powiązane i każde ma równe znaczenie).

Od czasu dramatu II wojny światowej międzynarodowe instrumenty praw człowieka, począwszy od Powszechnej deklaracji praw człowieka, stanowią solidną podstawę dla krajowych, regionalnych i międzynarodowych regulacji prawnych, których celem jest poprawa jakości życia ludzi na całym świecie. Zobowiązują one poszczególne państwa i ich przedstawicieli do respektowania, ochrony i realizacji praw człowieka w ramach własnych granic oraz poza nimi. Prawa człowieka nie są luksusem, na który można sobie pozwolić tylko wtedy, gdy umożliwiają to okoliczności.

Maraton Pisania Listów w Beninie w 2023 r.

POWSZECHNA DEKLARACJA PRAW CZŁOWIEKA

Powszechna deklaracja praw człowieka została przyjęta przez nowo utworzoną Organizację Narodów Zjednoczonych tuż po II wojnie światowej w 1948 roku. Stała się podstawą, na której zbudowano międzynarodowy system ochrony praw człowieka. Państwa świata zgodziły się przestrzegać ogólnych zasad zapisanych w jej 30 artykułach.

Powszechna deklaracja praw człowieka jest, jak sama nazwa wskazuje, deklaracją – wyrazem intencji wszystkich rządów świata w kwestii przestrzegania pewnych standardów dotyczących traktowania ludzi. Prawa człowieka stały się częścią prawa międzynarodowego – od czasu przyjęcia Deklaracji powstało wiele bazujących na niej praw i umów międzynarodowych. To na ich podstawie Amnesty International wzywa rządy do zaprzestania naruszeń, których skutki odczuwają bohaterowie i bohaterki Maratonu Pisania Listów.

POWSZECHNA DEKLARACJA PRAW CZŁOWIEKA

PRAWA I SWOBODY OBYWATELSKIE

– prawo do życia, wolności od tortur i niewolnictwa, wolności od dyskryminacji

- Artykuł 1** Wolność i równość w godności i prawach
- Artykuł 2** Niedyskryminacja
- Artykuł 3** Prawo do życia, wolności i bezpieczeństwa osobistego
- Artykuł 4** Zakaz niewolnictwa
- Artykuł 5** Zakaz tortur

PRAWA ZWIĄZANE Z WYMIAREM SPRAWIEDLIWOŚCI

– domniemanie niewinności, prawo do sprawiedliwego procesu, zakaz arbitralnego pozbawiania wolności

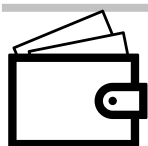
- Artykuł 6** Ochrona prawna
- Artykuł 7** Równość wobec prawa
- Artykuł 8** Prawo do odwołania się do sądu, gdy doszło do naruszenia naszych praw
- Artykuł 9** Zakaz arbitralnego pozbawiania wolności (zatrzymanie, aresztowanie, uwięzienie) i wygnania z kraju
- Artykuł 10** Prawo do sprawiedliwego procesu
- Artykuł 11** Domniemanie niewinności
- Artykuł 14** Prawo do azylu (udania się do innego kraju i ubiegania się tam o ochronę)

PRAWA SPOŁECZNE

– prawo do edukacji, do założenia i posiadania rodziny, do odpoczynku i opieki zdrowotnej

- Artykuł 12** Prawo do prywatności, prawo do życia domowego i rodzinnego
- Artykuł 13** Prawo do swobodnego wyboru miejsca zamieszkania i swobodnego przemieszczania się wewnątrz granic państwowych
- Artykuł 16** Prawo do zawarcia małżeństwa i założenia rodziny
- Artykuł 24** Prawo do odpoczynku i czasu wolnego
- Artykuł 26** Prawo do edukacji, w tym do bezpłatnej nauki na poziomie podstawowym

PRAWA EKONOMICZNE

– prawo do posiadania własności, do pracy, emerytury i do standardu życia adekwatnego do zdrowia i samopoczucia

- Artykuł 15** Prawo do obywatelstwa
- Artykuł 17** Prawo do posiadania własności
- Artykuł 22** Prawo do opieki społecznej
- Artykuł 23** Prawo do pracy za uczciwe wynagrodzenie i zrzeszania się w związkach zawodowych
- Artykuł 25** Prawo do standardu życia adekwatnego do stanu zdrowia i samopoczucia

PRAWA POLITYCZNE

– prawo do udziału w zarządzaniu krajem, prawo do głosowania, wolność pokojowych zgromadzeń, wolność wypowiedzi, wolność przekonań oraz wolność sumienia i religii

- Artykuł 18** Wolność myśli, sumienia i wyznania
- Artykuł 19** Wolność wypowiedzi i prawo do rozpowszechniania informacji
- Artykuł 20** Prawo zrzeszania się w stowarzyszeniach i gromadzenia się w sposób pokojowy
- Artykuł 21** Prawo do udziału w zarządzaniu krajem

PRAWA KULTURALNE I SOLIDARNOŚCIOWE

– prawo do udziału w życiu kulturalnym społeczności

- Artykuł 27** Prawo do udziału w życiu kulturalnym społeczności
- Artykuł 28** Prawo do międzynarodowego ładu i porządku, w którym niniejsze prawa mogą być w pełni realizowane
- Artykuł 29** Odpowiedzialność za respektowanie praw innych osób
- Artykuł 30** Nieodbieranie żadnego z tych praw!

AKTYWNOŚĆ

PRAWA KOBIET I DZIEWCZĄT

KLUCZOWE POJĘCIA:

- wolność ekspresji;
- dyskryminacja ze względu na płeć;
- niesprawiedliwy proces;
- obrończynie i obrońcy praw kobiet.

INFORMACJE O WARSZTACIE:

Osoby uczestniczące w warsztacie dowiedzą się o prawie do wolności wypowiedzi oraz o tym, jak łączy się ono z dyskryminacją ze względu na płeć i aktywizmem na rzecz praw kobiet poprzez historię Manahel al-Otaibi, obrończyni praw kobiet z Arabii Saudyjskiej. Osoby uczestniczące przeanalizują naruszenia praw człowieka w przypadku Manahel al-Otaibi i podejmą działania w jej sprawie.

POTRZEBNY CZAS:

60 minut. Możesz potrzebować dodatkowego czasu na sekcję *Podejmij działanie*.

WIEK: 12+

PLANOWANE REZULTATY:

Dzięki udziałowi w warsztacie osoby uczestniczące:

- **zrozumieją** koncepcję prawa do wolności wypowiedzi i jej związek z prawem do swobodnego wyboru ubioru;
- **dowiedzą się** więcej o dyskryminacji ze względu na płeć i jej wpływie na prawa kobiet;
- **dowiedzą się** o Maratonie Pisania Listów;
- **napiszą** listy z wyrazami wsparcia dla Manahel al-Otaibi oraz w jej obronie.

MATERIAŁY:

- **karty** (strona 9);
- **historia Manahel** (strona 11);
- **Powszechna deklaracja praw człowieka** w wersji uproszczonej (strona 5);
- **papier, długopisy i koperty;**
- **opcjonalnie:** film opowiadający historię Manahel al-Otaibi (dostępny na profilu organizatora_organizatorki);
- **opcjonalnie:** wideo o Maratonie Pisania Listów ze strony <https://www.youtube.com/watch?v=1ZVoU4fMxuw>;

- **opcjonalnie:** szablony listów ze strony <https://maraton.amnesty.org.pl/>.

PRZYGOTOWANIE:

- Wydrukuj materiały warsztatowe i kopie uproszczonej wersji PDPC dla każdej osoby lub grupy uczestniczącej w warsztacie.
- Przeczytaj podstawowe informacje na stronie 10. i historię Manahel na stronie 11.

WIĘCEJ INFORMACJI:

- Dowiedz się więcej o prawach człowieka, w tym o prawie do wolności wypowiedzi, przy pomocy kursu Porozmawiajmy o wolności słowa w Akademii Amnesty: <https://academy.amnesty.org/learn/course/external/view/elearning/253/porozmawiajmy-o-wolnosci-slowa>.
- 20-minutowy kurs na temat Maratonu Pisania Listów: <https://academy.amnesty.org/learn/course/external/view/elearning/330/maraton-pisania-listow-jak-zrobic-to-lepiej>.

ŚRODKI OSTROŻNOŚCI:

Karty bohaterów_bohatek Maratonu Pisania Listów zawierają treści, które mogą wywoływać trudne emocje. Dostosuj treści do grupy wiekowej, która będzie brać udział w zajęciach. Upewnij się również, że przygotowane materiały są zrozumiałe i osoby uczestniczące w warsztacie mają wszystkie informacje potrzebne do zaangażowania się w działanie. Pamiętaj o tym, że wybór, w sprawie których bohaterów_bohatek uczestnicy_uczestniczki będą pisać listy, należy do nich!

1. WYRAŻ SIEBIE! (20 MINUT)

Rozdaj papier i długopisy. Poproś osoby uczestniczące, aby narysowały swoje ulubione ubrania – mogą to być koszulki, spodnie, buty, akcesoria i dodatki lub inny dowolny rodzaj odzieży. Mogą to być rzeczy, które już noszą, lub stroje, które chciałyby nosić, aby wyrazić siebie i swoją tożsamość.

Niech osoby uczestniczące pokażą swoje rysunki reszcie grupy i omówią je:

- **Jakie ubrania narysowałeś_narysowałaś i dlaczego?**
- **Jak się czujesz, gdy je nosisz, lub jak czułybyś się_czułybyś się, gdybyś je nosił_nosiła?**
- **Jak bardzo inne osoby wpływają na to, co nosisz?**

Po kilku minutach poproś wszystkie osoby, aby przykleiły swoje rysunki na ścianie. Krótko omów je w czasie wspólnej rozmowy:

- **Czy społeczeństwo oczekuje od kobiet i mężczyzn przestrzegania określonych zasad dotyczących ubioru? Dlaczego tak lub dlaczego nie? Czy płeć ma w tej kwestii znaczenie?**

Jako moderator_moderatorka wybierz niektóre z najczęściej rysowanych przez uczniów i uczennice elementów garderoby. Następnie narysuj duży czerwony znak X na kawałku papieru, przyklej go na ścianie lub tablicy i umieść pod nim wybrane wcześniej ubrania. Ogłoś, że są to teraz stroje zakazane. Zapytaj grupę:

- **Jak się czujecie, wiedząc, że zabraniam wam noszenia tych elementów ubioru?**
- **Czy mimo mojego zakazu nadal byście je nosili_nosiły? Co jeśli noszenie tych ubrań groziłoby więzieniem?**

- Czy mogę decydować o tym, co jest, a co nie jest akceptowalne?
- Czy wynikające z tradycji, religii i/lub kultury postawy społeczne dyktują nam, co mamy nosić, a czego nie? Czy powinny?

Podziel się swoimi refleksjami na temat społecznych oczekiwań i norm dotyczących ubioru. Omów konsekwencje przejawów dyskryminacji ze względu na płeć w kodeksach ubioru.

2. HISTORIA MANAHIEL AL-OTAIBI (10 MINUT)

Przedstaw Manahiel al-Otaibi osobom uczestniczącym w warsztacie. Wyjaśnij, że Manahiel jest instruktorką fitness i odważną obrończynią praw kobiet z Arabii Saudyjskiej. W listopadzie 2022 roku została aresztowana za tweetowanie o prawach kobiet i opublikowanie na Snapchacie zdjęć w centrum handlowym, na których nie była ubrana w abaję – tradycyjną luźną szatę z długimi rękawami. Manahiel została skazana na 11 lat więzienia.

Przeczytaj na głos historię Manahiel al-Otaibi (strona 11) lub rozdaj jej kopie i przeczytajcie ją razem z osobami uczestniczącymi. Zbierz kilka wstępnych reakcji na jej historię od osób biorących udział w warsztacie. Zachęć wszystkich do zastanowienia się nad odpowiedziami na pytania z kroku pierwszego.

Jeśli osoby biorące udział w warsztacie zapoznają się z Powszechną deklaracją praw człowieka po raz pierwszy, należy najpierw skupić się na wspólnym zrozumieniu, czym ona jest, korzystając z informacji znajdujących się na stronie 4.

3. KARTY

Podziel osoby uczestniczące na małe grupy. Rozdaj każdej grupie zestaw kart do dopasowywania (strona 9). Wyjaśnij, że ich zadaniem będzie dopasowanie tego, co przydarzyło się Manahiel, do odpowiedniego prawa człowieka z Powszechnej deklaracji praw człowieka.

Poproś chętne osoby, aby podzieliły się swoimi odpowiedziami.

Na koniec ćwiczenia zapytaj:

- Co musi się wydarzyć, aby Manahiel otrzymała sprawiedliwość?

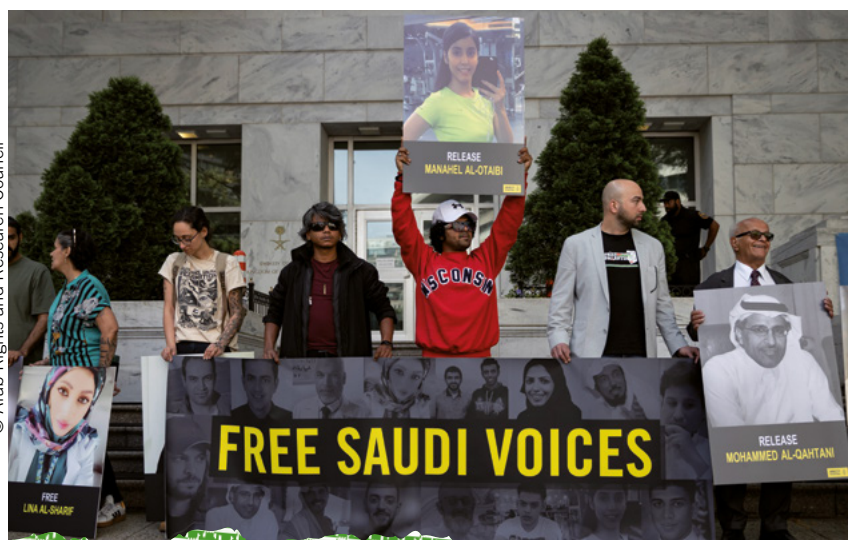

Pokaż osobom uczestniczącym film o Manahiel al-Otaibi, który znajdziesz na profilu organizatora_organizatorki.

4. PODEJMIJ DZIAŁANIE

Opowiedz grupie o Maratonie Pisania Listów. Wyjaśnij, że Amnesty International zachęca ludzi na całym świecie do walki o uwolnienie Manahiel al-Otaibi. Możesz przytoczyć przykłady z zeszłorocznej edycji Maratonu (strona 3), które pokazują, jak skuteczne może być pisanie listów i podejmowanie innych działań w obronie osób, których prawa zostały naruszone. Możecie również obejrzeć film na ten temat ze strony <https://www.youtube.com/watch?v=1ZVoU4fMxuw>.

Jeśli osoby uczestniczące nie mają wystarczająco dużo czasu na podjęcie działań w wyznaczonym czasie, zachęć je do zrobienia tego później lub podziel ćwiczenia warsztatowe między grupy. Zachęć uczestników i uczestniczki do kreatywności.

Akcja Amnesty w 2024 r. przed ambasadą Arabii Saudyjskiej w Waszyngtonie wzywająca władze państwa do uwolnienia wszystkich osób niesłusznie zatrzymanych za korzystanie z wolności słowa.

NAPISZ LIST

Zachęć osoby uczestniczące do napisania listów do ministra sprawiedliwości Arabii Saudyjskiej (skorzystajcie z informacji kontaktowych po prawej stronie).

- Napisz ministrowi, co cię szokuje w sprawie Manahel.
- Napisz mu, dlaczego uważasz, że ważne jest, aby rządy szanowały prawo do wolności wypowiedzi i go przestrzegały.
- **Zażądaj od ministra, aby podjął wszelkie niezbędne kroki w celu natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia Manahel al-Otaibi oraz wycofał wszystkie zarzuty przeciwko niej.**

Minister of Justice for Saudi Arabia
PO box 7775

11472 Riyadh Saudi Arabia

Zwrot grzecznościowy: Szanowny Panie Ministrze (jeśli piszesz list po angielsku: *Your Excellency*)

E-mail: minister-office@moj.gov.sa
1950@moj.gov.sa

X: [@MojKsa](https://twitter.com/MojKsa)

Hasztagi: #FreeManahel, #W4R24

Za pośrednictwem:

J.E. Ambassador Saad Saleh Ibrahim Alsaleh

Ambasada Królestwa Arabii

Saudyjskiej

ul. Wiertnicza 30, 02-952 Warszawa

OKAŻ SOLIDARNOŚĆ

Pokaż Manahel, że nie jest sama. Wyślij jej wiadomość z wyrazami solidarności i nadziei. Narysuj hantle lub pozę, która mówi „Damy radę!”. Manahel robi ją na poniższym zdjęciu. Bądź kreatywny_kreatywna!

Opublikuj swój rysunek w mediach społecznościowych i oznacz Manahel. Nie zapomnij zacząć ją obserwować na X! Następnie wyślij swoją wiadomość na adres podany po prawej stronie.

Manahel al-Otaibi

c/o Saudi Arabia Team

Amnesty International

1 Easton Street

Londyn WC1X 0DW

United Kingdom

X: [@ManahelAI_otibi](https://twitter.com/ManahelAI_otibi)

Hasztagi: #FreeManahel #W4R24

Manahel robiąca pozę „Damy radę!”.

MATERIAŁY

KARTY DO ĆWICZEŃ

ARTYKUŁ 1. PDPC:

**WOLNOŚĆ
I RÓWNOŚĆ
W GODNOŚCI**

Zgodnie z prawem obowiązującym w jej kraju Manahel jest traktowana jako przestępczyni i „terrorystka”, zamiast być osobą szanowaną jako istota ludzka posiadająca swoje prawa.

ARTYKUŁ 2. PDPC:

**WOLNOŚĆ OD
DYSKRYMINACJI**

Manahel jest więziona za to, że nie nosi stroju tradycyjnego dla kobiet w jej kraju. Zwyczaj ten nie dotyczy mężczyzn.

ARTYKUŁ 3. PDPC:

**PRAWO DO ŻYCIA,
WOLNOŚCI
I BEZPIECZEŃSTWA
OSOBISTEGO**

Arbitralne aresztowanie i uwięzienie Manahel bez zasadnej przyczyny narusza jej prawo do swobodnego i bezpiecznego życia.

ARTYKUŁ 5. PDPC:

**PRAWO
DO WOLNOŚCI
OD TORTUR
I PONIŻAJĄCEGO
TRAKTOWANIA**

Manahel zeznała, że została pobita przez współwięźniarkę, była przetrzymywana w izolacji i pozostawiono ją ze złamaną nogą bez leczenia.

ARTYKUŁ 9. PDPC:

**OCHRONA PRZED
ARBITRALNYM
ARESZTOWANIEM
I ZATRZYMANIEM**

Manahel została uwięziona bez zasadnej przyczyny i nie miała sprawiedliwego procesu.

ARTYKUŁ 18.
PDPC:**WOLNOŚĆ MYŚLI,
SUMIENIA
I WYZNANIA**

Manahel odmówiono prawa do wyboru tego, w co wierzy, i do nienoszenia tradycyjnego stroju.

ARTYKUŁ 19.
PDPC:**WOLNOŚĆ
POGLĄDÓW
I SWOBODNEGO
ICH WYRAŻANIA**

Manahel została początkowo oskarżona o naruszenie ustawy o zwalczaniu cyberprzestępczości ze względu na jej tweety wspierające prawa kobiet.

ARTYKUŁ 25.
PDPC:**PRAWO
DO ZDROWIA**

W więzieniu Manahel odmówiono leczenia złamanej nogi.

INFORMACJE OGÓLNE

WOLNOŚĆ WYPOWIEDZI ORAZ WOLNOŚĆ WYZNANIA I PRZEKONAŃ

Każdy ma prawo do wolności wypowiedzi oraz wolności wyznania i przekonań. Obejmuje to również prawo do nieposiadania żadnych przekonań religijnych oraz prawo do wyboru, czy będzie się manifestować swoją religią lub przekonania poprzez noszenie określonych symboli lub strojów.

Często zasady ubioru bazują na religii, normach kulturowych i stereotypach dotyczących ról płciowych.

Rządy poszczególnych krajów mają obowiązek zapewniać obywatelom prawo do autonomii osobistej oraz prawo do wyrażania swoich przekonań i swojej tożsamości; ich zadaniem jest szanować te prawa i je chronić. Ponadto powinny umożliwiać wszystkim osobom w kraju korzystanie z tych praw w sposób wolny od dyskryminacji i przymusu. Oznacza to, że władze nie mogą nakładać obowiązku na kobiety, aby ubierały się lub nie ubierały się w określony sposób. Muszą również chronić kobiety przed przymusem ubierania się w określony sposób, który może być stosowany przez członków ich rodzin, społeczeństwo, grupy religijne, przywódców lub kogokolwiek innego. Ma to zastosowanie niezależnie od tego, czy kobiety są zmuszane do noszenia określonego elementu ubioru, takiego jak chusta, czy też prawo zabrania im noszenia określonych ubrań.

Przypadek Manahel al-Otaibi dotyczy właśnie tych kwestii. Manahel postanowiła wyrazić siebie, rezygnując z noszenia tradycyjnej abai, przez co opowiedziała się za prawami i wolnościami kobiet. Za brak odpowiedniego ubioru oraz aktywizm na rzecz praw kobiet została aresztowana i skazana na 11 lat więzienia. Saudyjskie władze skazały ją za przestępstwo związane z terroryzmem, co stanowi przejaw łamania praw człowieka. Manahel została ukarana za korzystanie z wolności słowa i autonomii osobistej w wyborze stroju.

WOLNOŚĆ SŁOWA I PRAWA KOBIET W ARABII SAUDYJSKIEJ

Od 2018 roku władze Arabii Saudyjskiej arbitralnie zatrzymywały aktywistki na rzecz praw kobiet, które prowadziły kampanię przeciwko systemowi „męskiego opiekuna”. System ten wymaga uzyskania przez kobietę zgody jej męskiego opiekuna – a może nim być ojciec, mąż, brat lub nawet syn – na to, by podjąć pracę, naukę, złożyć wniosek o paszport bądź uzyskać dokumentację urzędową swoich dzieci. Działaczki na rzecz praw kobiet zgłosiły, że podczas przesłuchań doświadczały molestowania seksualnego, tortur i innych form złego traktowania. Osoby zwolnione z aresztu zostały objęte zakazem podróżowania i napotykają inne ograniczenia praw człowieka, w tym prawa do wolności wypowiedzi.

W marcu 2022 roku uchwalono pierwszą ustawę rodzinną w Arabii Saudyjskiej. Utrwala ona system „męskiego opiekuna” i umacnia dyskryminację kobiet w większości aspektów życia rodzinnego, w tym w zakresie małżeństwa, rozwodu, opieki nad dziećmi i dziedziczenia.

Poprzez tworzenie i egzekwowanie przepisów dotyczących ubioru, takich jak przymus noszenia abai, Arabia Saudyjska narusza prawa człowieka kobiet i dziewcząt. W 2019 roku w ramach promowania turystyki władze złagodziły prawo dotyczące ubioru kobiet z zagranicy. Jednak obywatelki i mieszkanki kraju stoją w obliczu niepewności prawnej związanej ze swobodnym ubiorem w miejscach publicznych. Zmuszanie kobiet do noszenia określonego stroju poprzez groźby, presję społeczną, sankcje prawne lub możliwość zatrzymania narusza ich godność i autonomię. Egzekwowanie przepisów w ten sposób może być równoznaczne z okrutnym, nieludzkim lub poniżającym traktowaniem bądź karaniem, co jest zabronione na mocy prawa międzynarodowego. Jeśli takie działania powodują silny psychiczny lub fizyczny ból bądź cierpienie, mogą stanowić tortury.

Sprawa Manahel al-Otaibi pokazuje znaczenie ochrony prawa do wolności wypowiedzi i autonomii osobistej oraz konieczności zapewnienia, że obrończynie praw człowieka nie będą ścigane i że nikt nie będzie poddawany przymusowi lub dyskryminacji w wyborze stroju.

Władze saudyjskie przyjęły politykę zerowej tolerancji dla jakiegokolwiek krytyki. Zamknęły wszystkie grupy działające na rzecz praw człowieka, likwidując tym samym niezależne społeczeństwo obywatelskie w kraju. Ludzie są skazywani na surowe kary więzienia za pokojowe korzystanie z praw człowieka. Niektóre osoby zostały nawet skazane na śmierć.

**„Arabia Saudyjska jest jak królestwo tylko dla mężczyzn, reżim zbudowany wyłącznie dla ich własnych korzyści” –
Fawzia al-Otaibi, siostra Manahel al-Otaibi.**

Fawzia al-Otaibi, sister of Manahel al-Otaibi

HISTORIA MANAHEL

W ostatnich latach władze Arabii Saudyjskiej utrzymywały, że działają na rzecz zagwarantowania kobietom większych praw. Trzydziestoletnia Manahel al-Otaibi uwierzyła w te obietnice i z większą swobodą wyrażała swoje poglądy, swobodniej także wybierała strój. Za to ma spędzić ponad 11 lat w więzieniu – trudno o bardziej wyraźny przykład, jak puste były to deklaracje.

Przed aresztowaniem Manahel była instruktorką fitness i odważnie wspierała prawa kobiet. Używała mediów społecznościowych, by apelować o zakończenie systemu „męskiego opiekuna”. W Arabii Saudyjskiej kobieta potrzebuje zgody męskiego opiekuna – a może nim być ojciec, mąż, brat lub nawet syn danej kobiety – aby podjąć pracę, naukę, złożyć wniosek o paszport bądź uzyskać dokumentację urzędową swoich dzieci. Manahel została aresztowana 16 listopada 2022 roku i oskarżona o łamanie Prawa Przeciw Cyberprzestępczości. Powodem były jej wpisy o prawach kobiet i zdjęcia z galerii handlowej umieszczone na Snapchacie, na których nie była ubrana w abaję – tradycyjną luźną szatę.

Jej sprawą zajął się sąd antyterrorystyczny – Specjalistyczny Sąd Karny, znany z nierzetelnych procesów i ciężkich wyroków. Dziewiątego stycznia 2024 roku otrzymała wyrok 11 lat więzienia, bowiem jej posty uznano za „przestępstwo terroryzmu”. Rozprawa była tajna, a wyrok ujawniono dopiero kilka tygodni później.

W listopadzie 2023 roku Manahel zwierzyła się bliskim, że inna więźniarka ją pobiła. W konsekwencji została odcięta od kontaktu z rodziną i światem zewnętrznym na kilka miesięcy. Kiedy w kwietniu 2024 roku ponownie mogła zadzwonić do bliskich, wyraźnie poruszona mówiła, że jest trzymana w izolacji, znowu została brutalnie pobita, ma złamaną nogę i nie ma dostępu do opieki medycznej.

© Private

© Tim E White/Getty

Od góry: Manahel al-Otaibi, Arabia Saudyjska.

O AMNESTY INTERNATIONAL

Amnesty International jest globalnym ruchem zrzeszającym ponad 10 milionów ludzi, którzy niesprawiedliwość na świecie traktują osobiście. Działamy na rzecz świata, w którym wszyscy mogliby swobodnie korzystać ze swoich przyrodzonych praw. Prowadzimy niezależne śledztwa i ujawniamy przypadki nadużyć, niezależnie od tego, gdzie i kiedy do nich dochodzi. Wywieramy nacisk na władze oraz na inne grupy mające wpływ (na przykład korporacje), pilnując dotrzymywania składanych przez nie obietnic oraz respektowania prawa międzynarodowego.

Poprzez ukazywanie poruszających historii ludzi, w imieniu których działamy, inspirujemy miliony osób na całym świecie do pracy na rzecz zmiany, a także do obrony narażających się aktywistów i aktywistek. Zachęcamy ludzi, by domagali się swoich praw, edukując w zakresie praw człowieka i prowadząc szkolenia na ich temat. Chronimy ludzi i wspieramy ich – walczymy o zniesienie kary śmierci, propagujemy prawa reprodukcyjne i seksualne, przeciwdziałamy dyskryminacji, bronimy praw uchodźców i uchodźczyń oraz migrantów i migrantek. Pomagamy doprowadzać sprawców tortur przed oblicze sprawiedliwości i zmieniać opresyjne prawa, a przede wszystkim uwalniać ludzi więzionych za wygłaszanie własnych opinii. Jesteśmy głosem osób uciskanych i pozbawianych swobód oraz godności. Dajemy głos tym, których nie słychać.

© Amnesty International 2024

O ile nie zaznaczono inaczej, treść niniejszego dokumentu jest udostępniana na licencji Creative Commons (Uznanie autorstwa, Użycie niekomercyjne, Bez utworów zależnych, Międzynarodowe 4.0), <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode>. Więcej informacji dotyczących zezwoleń można znaleźć na naszej stronie internetowej: www.amnesty.org.

Tam, gdzie materiał jest przypisany do właściciela praw autorskich innego niż Amnesty International, materiał ten nie podlega licencji Creative Commons.

Po raz pierwszy opublikowany w 2024 r. przez Amnesty International Ltd. Peter Benenson House, 1 Easton Street, Londyn WC1X 0DW, Wielka Brytania

Stowarzyszenie
AMNESTY INTERNATIONAL

www.amnesty.org.pl
Sapieżyńska 10a, 00-215 Warszawa
e: amnesty@amnesty.org.pl
t: 22 827 60 00

Wrzesień 2024 r.
Indeks: POL 32/8287/2024
Zdjęcie na okładce:
© Zbiory prywatne

**MARATON
PISANIA
LISTÓW**

AMNESTY
INTERNATIONAL

